

M. FEIN - URBANOVA

1963.

(

)

Knipsel, 1963

Zij handelt tussen Oost en West of het niets is

# Marta Fein doet zaken achter IJzeren Gordijn

En alles lukt haar

door H. F. VAN LOON  
ARNHEM, donderdag.

**W**IE IS TOCH Marta Fein, geboren Urbanova? Dat vroeg krantenlezend Nederland zich dezer dagen af, toen bleek dat zij weer eens „in het nieuws” was gekomen door een geruchtmakende zakentransactie. Deze kleine, 25 jaar oude, ex-filmster wist onder de neuzen van Nederlandse zakenkeien aan een Pakistaanse hande' issie, die daarvoor naar Europa was gekomen, 480.000 ton cement (plus de scheepsruimte voor het vervoer — daarop was het in Nederland gestruikelde en op een prijsverschil van 5 shilling per ton) uit Rusland, Roemenië en Bulgarije te verkopen.

## Stunt

**ZIJ REIST** naar Rusland en komt terug met diepgevroren konijnen, „een klein partijtje maar, vijftig ton, waarschijnlijk voor de kerstdagen — dan gaan we dus allemaal Russische konijntjes eten met Amerikaanse boter”, zegt zij een beetje valselachend, want zij heeft immers in de hoogtijdagen van de boteraffaire aangeboden het volledige Nederlandse botertekort met Russische en Tsjechische boter aan te vullen, „maar toen zij dat hoorden, zijn de Amerikanen gekomen



MARTHA FEIN-URBANOVA. Een spionne? „Welnee”, zegt ze.

en hebben als politieke stunt boter aangeboden voor zo'n belachelijk lage prijs, dat niemand er tegen op kon!”

Dan reist zij weer naar Roemenië en Bulgarije en sleept elektromotoren achter zich aan ons land binnen, dan zit zij weer elders en komt met gettehaar op de propfen en de dag daarop zijn het misschien weer fietsen („maar daar kan ik maar geen importvergunning voor krijgen in Nederland”, klaagt zij) of cement of naaldozen en tegelijkertijd splitst zij dan haar Russische, Tsjechische, Roemeense, Hongaarse of Bulgaarse zakenrelaties Nederlandse produkten in de maag.

## Het lukt haar

**HET KLINKT** een beetje als een van die vroegere meisjesboeken: „Marta rooit het wel” zou het kunnen heten en als of ik dat zouden lezen, dan zouden we zeggen: „Een leuk boek — maar hoe krijgen ze het verzonnen?”

Maar bij Marta Fein-Urbanova is het allemaal zo, ze doet maar aan en het lukt haar. Zo als het haar gelukt is om toestemming te krijgen om uit Tsjechoslowakije te vertrek-

kén waar zij geboren is en getogen in het dorp Opava, waar zij eerst padvindster was en toen het communisme hoogtij ging viere, rode pionier werd en volgestouwd werd met marxistische leerstellingen. „En ik had er ook niets op tegen — maar vond het zo vreselijk vervelend”, zegt zij, zoals alleen een vrouw onlogisch a-politiek kan zijn. Na een jaar kreeg zij haar uitreisvergunning, nadat zij inmiddels de Nederlandse zakenman Fein had ontmoet.

## Eigen zaak

**WIE VERWACHTEN** zou, dat zij nu, nu zij vier jaar in Nederland woont en getrouwd is en een eigen zaak heeft opgezet („Cesky Import Holland, onderneming ter bevordering van de handel tussen Oost en West”) en veel geld verdient en een bungalow gaat kopen ergens op de Veluwe, alleen maar juichend over dat zelfde Nederland zou zijn, heeft haar alweer onderschat.

„Als ik heel eerlijk moet zijn”, zegt zij, „was ik gelukkiger, zorgelozer in Tsechoslowakije, maar ik was jong, ik was op de toneelschool, ik speelde in films — maar ik zou nooit terug willen. Ik heb Oost en West kortgeleden als volgt aan een Tsjechische vriendin uitgelegd, nadat wij het erover eens waren geworden, dat beide systemen voordelen hebben: het Oosten is een dierertuin, je wordt er goed verzorgd, je krijgt genoeg te eten. Eten, een huis, maar... je zit achter tralies. Het Westen is het oerwoud, en de wetten van het oerwoud gelden er ook: eet een ander op of je wordt opgegeten, het is hard, je moet voor jezelf kunnen zorgen, maar je bent vrij”.

**OVER POLITIEK** zegt zij slechts: „Elke zakenman heeft een hekel aan politiek. Ik zou veel meer zaken kunnen doen, als er hier van hogerhand niet een rem werd gezet op allerlei handel met de Oosteuropese landen. Mijn sterkste troeven zijn natuurlijk in de aller-eerste plaats, dat ik de talen spreek en dan dat ik de landen ken en het systeem”.

Ik heb haar gevraagd of zij een spionne is. Zij lachte me toe en zei: „Neen, daar heb ik geen tijd voor, ik wil nu veel geld verdienen en dan ga ik op Tahiti wonen. Maar ik word wel eens opgebeld door wildvreemde mensen, die hun naam natuurlijk niet noemen en in de telefoon dan alleen maar schelden en mij voor „lelijke communistische spionne” uitmaken”, en wanneer zij dat vertelt betreft het ge-laat even. Onmiddellijk daarop evenwel licht het weer op, als Marta Fein eraan toevoegt: „Maar dat horen die veiligheidsmensen dan ook, die nu al vier jaar lang mijn telefoon en telex af luisteren”.

DE TELEGRAAF  
7 NOVEMBER 1963



's-Gravenhage, 20 november 1963.

De Weledelgeboren Heer  
H.F. van Loon,  
p/a "De Telegraaf"  
N.Z. Voorburgwal 225,  
Amsterdam-C.

Hierbij heb ik de eer, U mede te delen dat de vaste Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de B.V.D. opmerkzaam is gemaakt op een artikel van Uw hand in "De Telegraaf" van 7 november j.l., waarin omtrent zekere mevrouw M. Fein geb. Urbanova o.a. wordt medegedeeld, dat deze meent reeds vier jaar lang door de B.V.D. te worden afgeluisterd.

Aangezien de Commissie hierover gaarne met deze dame zelf contact zou opnemen, moge ik U verzoeken, mij haar adres te willen verschaffen.

De griffier der Commissie voornoemd,

  
(Mr. N. Koops)



91032

's-Gravenhage, 20 november 1963.

De Wedelidgeboren Heer  
H.F. van Loon,  
p/a "De Telegraaf"  
H.Z. Voorburgwal 225,  
Amsterdam-G.

Hierbij heb ik de eer, U mede te delen dat de vaste Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de R.V.D. opmerkzaam is gemaakt op een artikel van Uw ~~naam~~ in "De Telegraaf" van 7 november j.l., waarin omtrent zekere mevrouw H. Pohn geb. Urbanova e.a. wordt medegedeeld, dat deze meent reeds vier jaar lang door de R.V.D. te worden afgewistert.

Aangezien de Commissie hierover gaarne met deze dame zelf contact zou opnemen, moge ik U verzoeken, mij haar adres te willen verschaffen.

De griffier der Commissie voornoemd,

  
(Mr. W. Koops)

**De Telegraaf**

waarin opgenomen de Amsterdamsche Courant Anno 1619

REF. { UW SCHR. 20/11-'63.  
ONS SCHR. HvL/Lp.

AMSTERDAM.

25 november 1963.

De Weledelgestrenge Heer  
Mr. W. Koops,  
Griffier van de vaste  
Commissie van de tweede Kamer der S.G.  
voor de B.V.D.,  
D e n H a a g.

Weledelgestrenge Heer,

In antwoord op uw brief van  
20 november, nummer 91032, delen wij u mede, dat - zoals  
blijkt uit de telefoongids voor Arnhem - het adres van  
de door u bedoelde mevrouw M. Fein- Urbanova luidt:

Mevrouw M. Fein-Urbanova, Emmastraat 68, Arnhem. Tel. 08300-32315.

Gaarne hopen wij u met  
bovenstaande inlichting van dienst te zijn.

Hoogachtend,

~~DAGBLAD DE TELEGRAAF~~  
Redactie.



's-Gravenhage, 2 december 1963.

*afschrijft cfr leden BVD*

Aan mevrouw M. Fein-Urbanova,  
Emmastraat 68,  
ARNHEM.

Geachte mevrouw Fein,

Hierbij heb ik de eer U mede te delen, dat de vaste Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de B.V.D. geattendeerd is op een in "De Telegraaf" van 7 november jl. verschenen verslag door de heer H.F. van Loon van een interview met U. Aan het slot van dat artikel wordt U als volgt geciteerd: "maar dat horen die veiligheidsmensen dan ook, die nu al vier jaar lang mijn telefoon en telex afluisteren."

De Commissie, die de haar door de Kamer opgedragen controle over de Binnenlandse Veiligheidsdienst ook uitstrekt tot activiteiten van die dienst, welke haar bekend zijn geworden uit andere bronnen dan specifiek tot haar gerichte klachten, zou gaarne vernemen, of bedoelde journalist Uw woorden juist heeft weergegeven en of U aan het hierboven gerelateerde nog iets hebt toe te voegen, zulks ter nadere documentatie van de Commissie. De Commissie zal dan beoordelen, of zij in een ander aanleiding aanwezig acht nadere informatie bij de Minister van Binnenlandse Zaken in te winnen.

Hoogachtend,

✓  
(Dr. A. Vondeling)

Voorzitter der Commissie.

# ČESKÝ IMPORT HOLLAND

ONDERNEMING TER BEVORDERING VAN DE HANDEL TUSSEN OOST EN WEST

EMMASTRAAT 68 - ARNHEM - TEL. 0 8300 - 3 23 15 - 2 03 15 - TELEX 45241 - GIRO 1009059 - AMSTERDAMSCH E BANK

Arnhem, 10 december 1963

*afschrijft  
B.V.D.  
c.c. leden*

De Heer Dr. A. Vondeling,  
p.a. Tweede Kamer der Staten Generaal,  
Den Haag.

*→ H. Koops*

Geachte Heer Vondeling !

Dank voor uw attent schrijven, dat ik namens mijn vrouw beantwoord.

De uitlating, zoals in "De Telegraaf" vermeld, is inderdaad, zij het in enigszins andere vorm, gedaan. En ik voeg er aan toe, dat ik er van overtuigd ben, dat al sedert jaren onze telefoongesprekken gecontroleerd worden. Enig bewijs voor dit vermoeden is uiteraard niet te leveren.

Hoewel wij uw aanbod, de Minister hiernaar te vragen, op prijs stellen, wil ik u toch vragen, hiervan af te zien. Immers, wij doen praktisch uitsluitend zaken achter het "IJzeren Gordijn" en reeds daardoor wordt ons vaak het stempel "kommunist" opgedrukt, hoewel wij beide overtuigde socialisten zijn. Als u in de Kamer vragen zou stellen, blijft er altijd bij het grote publiek iets hangen van: "Nou, daar zal de B.V.D. dan wel een reden voor hebben !" Dus: alleen maar schadelijk voor onze zaken.

Verder wijs ik er op, dat wanneer de gesprekken gecontroleerd worden, de controle ook voor de gesprekspartner bedoeld kan zijn, daar uiteraard vele gesprekken gevoerd worden met Ambassades, Handelsvertegenwoordigingen e.d.

In het vertrouwen, u naar genoegen te hebben ingelicht, verblijf ik,

Hoogachtend,

A. Fein. *Fein*

*Noot van preffier: Indien dit antwoord zal door mij  
behoedens tegenbericht uwerzijds  
~~dezesz~~ worden aangenomen, dat de Commissie dit  
met aan de Minister wenst voor te leggen. W.K.*